

Perheväkivalta peikkona joulunvietossa

EEVA-LIISA PENNANEN

Jo yksi väkivaltatilanne perheessä on traumaattista lapselle. Toistuessaan ne murentavat lapsen luottamusta.

Kokenut perheterapeutti **Aino Kanniainen** on viimeksi kulu-
neen vuoden tehnyt työtä nuorten mielenterveytyön parissa. Hän sanoo, että kohtaamiset nuorten kanssa ovat olleet hyvin koskettavia. Aikuisten parissa työskennellessään hän on havainnut senkin, että lapsen näkökulma jää huomaamatta ja siihen havahtuminen saa aikaan halun muutokseen.

– Voi näyttää siltä, että perheväkivaltaa nähnyt ja kokenut lapsi selviytyy hyvin, mutta yleensä jossakin vaiheessa elämää trauma kokemukset nousevat käsitteilyyn. Olen tavannut työssäni nuoria, jotka ovat halunneet käsitellä kokemuksia henkisestä tai fyysisestä perheväkivallasta, että pääsevät elämässään eteenpäin. He miettivät omia pari-

– Lasten turvallisuus rakentuu aikuisten läsnäolosta, huolenpidosta ja välittämisestä. Väki-
valta taas on perusturvattomuuden ydin, Aino Kanniainen kiteyttää.

suhdekuvioitaan, eivätkä halua toistaa vanhempiensa antamaa mallia, Kanniainen sanoo.

Lapsen varhaisvuodet ja niissä koettu turvallisuus ovat Kanniaisen mukaan tärkeitä lapsen itsetunnolle. Turvalliset ihmissuhteet, erityisesti lasten vanhemmat, luovat perustan lapsen tasapainoiselle kehitykselle.

Käsittämättömät traumat voivat perheterapeutin mukaan purkautua myöhemmin nuoren masennuksena, uniongelmina, arvottomuuden tunteina ja alentuneena stressinsietokykyinä. Nuorten mielenterveyteen on Kanniaisen mukaan syytä satsata ajoissa niin inhimillisistä kuin taloudellis-

”Turvalliset ihmissuhteet, luovat perustan lapsen tasapainoiselle kehitykselle.”

takin syistä.

– Hyvin hoidettu nuoren masennus ehkäisee tutkitusti vakavampia mielenterveyden ongelmia.

Joulu ja yleensäkin juhlapyhät lataavat ihmisiin suuria odotuksia perheen yhdessäolosta. Alkoholin käyttö, väärät sanat tai pettymykset voivat

laukaista perheväkivaltatilanteen, joka aiheuttaa ahdistusta ja pelkoa erityisesti lapsille. Kanniainen sanoo, että aikuisten välinen perheväkivalta on aina myös henkistä väkivaltaa lapselle. Mitä pienemmästä lapsesta on kysymys,

sen tuhoisampaa se on, koska pienellä lapsella ei ole sanoja asian käsittelyyn.

– Jos tilanteet toistuvat, lapsi alkaa ennakoita ja elää koko ajan ylijännittyneessä tilassa tasapainoillen vanhempien välissä – esimerkiksi yrittäen pitää heitä hyvällä tuulella. Se vie energiaa kou-

lunkäynnistä, leikistä ja kaverisuhteista. Väki-
valta vaikuttaa lapsen kykyyn luottaa, tunteiden säätelyyn ja kykyyn käsitellä vihantunteita. Itsetuntoa se myös heikentää; lapsi miettii, onko hän riittävän arvokas, psykiatrinen sairaanhoitaja Aino Kanniainen tietää.

Hän toivoo aikuisten asettuvan lasten asemaan ja miettivän perheväkivallan mielettömyyttä: miten itse olisi tilanteen lapsena kokenut.

– Aina voi tehdä toisin. Ensimmäinen askel on havahtua, toinen askel on hakea apua. Osa ihmisistä selviää luomuverkostonsa, eli ystävien ja sukulaisten avulla. Osa tarvitsee ammattiapua, jota Leppävirralla on kyllä saatavissa. Meillä toimii mielenterveysneuvolassakin päivystys joka arkipäivä.

Aino Kanniainen korostaa, että kriisissä on tärkeää tilanteen rauhoittaminen. Ensin huolehditaan perheväkivallan uhrien perustarpeista ja turvallisuudesta. Akuutin trauman käsitteilyyn ryhdytään 2–3 päivän sisällä.

– Selviytyminen perheväkivallasta on kuitenkin pidempi prosessi, johon kannattaa hakea apua, Kanniainen neuvoo.

Naiset väkivaltaa vastaan

Naisjärjestöt laativat yhteistyössä naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisen julistuksen vuonna 2009. Leppävirralaiset kansanedustajaehdokkaat Kaisa Korhonen (Vas.), Mia Hahtala (SDP) ja Aino Kanniainen (Keskusta) luovuttivat julistuksen myös Leppävirran kunnanjohtajalle viime valtuustonkokouksen alussa.

Julistuksen sisältö:

- Kaikki väkivaltarikokset ovat virallisen syytteen alaisia.
- Väki-
vallan uhreille suunnatut kunnalliset auttamispalvelut kirjataan lakiin
- Väki-
valtaa ei sovitella.
- Turvakotipalvelujen määrä nostetaan kansainvälisten vaatimusten tasolle.
- Turvakotien tulee tarjota apua väkivallasta selviytymiseen sekä lapsen kanssa että yksin tuleville. Suomessa tulee olla myös salaisia turvakoteja.
- Naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisen toimintaohjelman toteuttamiseen varataan riittävät resurssit.

Eeva-Liisa Pennanen

Kaisa Korhonen, Mia Hahtala ja Aino Kanniainen jättivät naisjärjestöjen vetoituksen Leppävirran kunnanjohtajalle.